

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citirea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Valeriu Dubăsari, împotriva sentinței Judecătoriei Bălți din 21 iunie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2017, în privința inculpatului

*Pirogan Victor XX, născut la
XX XXXX XXXX, originar și locuitor al s. XXXX XXX, r-
nul XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 06.06.2017 – 21.06.2017,
instanța de apel: 07.08.2017 – 11.10.2017,
instanța de recurs: 15.12.2017 – 17.01.2018.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 21 iunie 2017, cauza fiind judecată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Pirogan Victor a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal la 120 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Cheltuielile judiciare suportate au fost trecute în contul statului.

2. Instanța de fond a constatat că la 23 martie 2017, orele 18.00, inculpatul Pirogan V., fiind în stare de ebrietate alcoolică, la domiciliul său din s. XXXXX XXXX, r-nul XXXX, unde locuia cu feciorul Pirogan S., în timpul executării unor lucrări de construcție, din motivul certii, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, i-a aplicat ultimului o lovitură cu furca în cap, provocându-i plăgi contuze ale frunții, comoție cerebrală care, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 98D din 12.05.2017, au fost calificate ca vătămări ușoare.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut integral vina și faptele indicate în rechizitoriu, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale, că aceste probe dovedesc vinovăția lui și i-a încadrat acțiunile pe art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, ca acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal.

Totodată, instanța a concluzionat că, în conformitate cu prevederile art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare suportate în prezenta cauză urmează a fi trecute în contul statului.

3. Procurorul în Procuratura r-nului Sîngerei, Dumitru Ceaica, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care de la inculpat să fie încasate în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de 640 lei.

Apelantul a indicat că conform prevederilor art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Or, instanța de fond nu a încasat din contul inculpatului cheltuielile judiciare, interpretând eronat dispozițiile acestei norme legale.

Prin urmare, aplicarea pedepsei inculpatului, fără încasarea cheltuielilor judiciare, nu va asigura scopul pedepsei legale de reeducare a acestuia și restabilire a ordinii de drept, favorizându-l la comiterea faptelor identice pe viitor, prin conștientizarea faptului că în urma comiterii infracțiunilor nu survine pedeapsă aspră, care să-l limiteze în drepturi sau să atragă alte consecințe grave.

Cu toate că starea materială a inculpatului este una precară, eliberarea totală de plata cheltuielilor judiciare este contrară principiului legalității, iar recuperarea acestor cheltuieli din contul inculpatului va contribui la responsabilizarea și corectarea lui.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2017, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond just a dispus trecerea cheltuielilor judiciare suportate pe caz în contul statului.

Potrivit art. 143 alin. (1) pct. 2), 3), (2) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, stării psihice a bănuitului, învinuitului în cazurile când apar bănuieli cu privire la starea de responsabilitate, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Or, expertizele medico-legale au fost ordonate de către organul de urmărire penală în vederea constatării gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor

integrității corporale, pentru încadrarea juridică corectă a faptei, acțiuni ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, acestea fiind puse în sarcina acuzării.

Deci, efectuarea expertizelor dispuse de organul de urmărire penală au fost necesare pentru constatarea în acțiunile inculpatului a faptului comiterii infracțiunii și calificării acțiunilor acestuia, iar cheltuielile judiciare suportate nu urmează a fi încasate din contul acestuia.

5. Procurorul în Procuratura de circumscriptie Bălți, Valeriu Dubăsari, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că cheltuielile judiciare au fost suportate de către stat pentru efectuarea expertizelor medico-legale.

Potrivit art. 142 alin. (1) Cod de procedură penală, expertiza se dispune în cazurile în care pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea circumstanțelor ce pot avea importanță probatorie pentru cauza penală sunt necesare cunoștințe specializate în domeniul științei, tehnicii, artei, meșteșugului sau în alte domenii. Dispunerea expertizei se face, la cererea părților, de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată, precum și din oficiu de către organul de urmărire penală.

Conform art. 227 alin. (1), (2) pct. 1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal și cuprind sumele plătite sau care urmează a fi plătite experților.

Art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Or, poziția instanței de apel de trecere a cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizelor dispuse în contul statului este neargumentată.

În drept, recursul este fondat pe temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.** și **4.** din prezenta decizie, relevă în mod

concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluția încasării cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 2), 3), alin. (2) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, stării psihice a bănuțitului, învinutului în cazurile când apar bănuțieli cu privire la starea de responsabilitate, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile judiciare pentru expertizele judiciare ale cadavrului și rapoartele de constatare tehnico-științifică urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării.

Or, recursul ordinar, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că

hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția în latura cheltuielilor judiciare, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Valeriu Dubăsari, împotriva sentinței Judecătoriei Bălți din 21 iunie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2017, în privința inculpatului Pirogan Victor XXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 31 ianuarie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco